

Jäta meelde

Logi sisse

Registreeri | Unustasid parooli?

EPL

Otsi

ärileht Online

ESMASPÄEV
30. aprill
2007

Arvamus

Uudised

Majandus

Kultuur

Melu

Sport

Laupäev

B-osa

Online

Video

Blogid

Online-intervjuud

Fotoreportaažid

Lugejalt lugejale

Sudoku

Reklaamviited

Kõige rohkem kinnisvara pakkumisi
TASUV TÖÖKOHT
AUTO VALI SIIT!

Odavad LCD-telerid, arvutid digikaamerad!
Mööbel soodushinnaga!
REISIKS MAJUTUST? al.222 EEK/kahale
OTSI ETTEVÕTTEID
PARIMAD TÖÖPAKKUMISED
IPOD JA LISAVARU PARIMA HINNAGA!
Soodsad lennupiletid internetist!

KINNISVARAWEB

Lisa kuulutus
95 kr/2 nädalat

Uus sülearvuti
6990.- 198.-
kuus
Sissemakse 0.- Garantii 3a.

Kuum

Pronksödur | Üleille Päevaleht ootab lugejate arvamust (637)

Erilehed

Võluvad võileivad
Elu Maal
Leivaleht
Riigi kaitse
Noored Kooli
Eurovisioon 2007
TV kava

Müüt vaesuse ja terrorismi seostest on purunemas

21. märts 2007

Paber | Trüki

Autor: Mikko Salu

Uuringud näitavad, et vaesus ega hariduse puudumine pole terrorismi* põhjuseks.

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni poolt reastatud 50 kõige vaesemast maast on terrorismi küsis ainult Afganistan, mõningal määral ka Jeemen ning Bangladesh. Ülejäänud 47 riigis pole terrorismi eriti täheldatud. Selline makrovaatest tehtud järeldus ei saa küll ilmselt olla ammendav, ometi kummutavad ka mitmed viimasel ajal korraldatud uuringud käibetõde, et vaesus ja puudulik haridus toodab terrorismi. Pigem vastupidi. Edukas terrorist on hea hariduse ning jõuka päritoluga.

Kas kõrgem elatustase soodustab terrorismi toetamist? Tulemused, mis Ameerika teadlased Alan Krueger ja Jitka Maleckova said Palestiina ning Liibanoni elanikke küsitledes, näitavad hoopiski, et kõrgema sissetulekuga inimestest toetas terrorismi 43,3%, vaesematest 34%. Sama suhe kehtis ka hariduskaalal. Christina Paxson Princetoni ülikoolist oponeerib seda järeldust ironiliselt: "Kas investeringud Liibanoni haridussüsteemi toodavad rohkem terroriste?" Paxson nõustub, et kuigi terrorismi toetamine kasvab koos haridustaseme tõusuga, suureneb sama uuringu järgi koos haridustasemega ka terrorismivastastus. Paxson järeldab, et pigem on vaesemate inimeste hulgas rohkem üksikõikeid ning haridus- ja majandustaseme paranemine sunnib võtma seisukoha.

Krueger kaitseb end väitega, et ta ei ole tahtnudki väita, nagu tooks kõrgem sissetulek ja parem haridus kaasa terrorismi. Küll viitab Krueger, et ei piisa ainult käibetõest: vaesus = terrorism. "Kui me hakkame ainult sellest loogikast lähtudes vaeseid riike rahaliselt toetama, võime tekitada perversse terrorismitõotust. Nad mõtlevad: tapame inimesi – siis annavad nad raha!" ütleb Krueger.

Kui terrorismi heakskiitmisest võib teha vastakaid järeldusi, siis terroristide endi tausta uurimine annab hoopis täpsema tulemuse. Terrorist on hea haridusega keskmisest jõukam kodanik. Näiteks 129 viimastel aastatel hukkunud Hizbollah' võitleja elulood ütlevad, et nad olid keskmisest Liibanoni elanikust paremal elujärjel ning parema haridusega.

Sama muster

Samasugune uuring 1987.–2002. aasta Palestiina enesetaputerroristide kohta näitas, et ainult 15% neist elas alla vaesuspiiri (võrreldes elanikkonna keskmise 35%-ga) ja lausa 95% oli keskmise või kõrgema haridusega. Muuseas, see ei kehti ainult araablaste kohta. Sama muster tuli välja ka 1970-ndate algul, kui

Viimased

Enimloetud

Kõik uudised

Kommentaariid

Päevatoimetaja

Haldi Allas
tel: 680 4440
Saada e-kiri

20:53

Neljas päev piiramisrõngas: saadikul õnnestus välja sõita Lisatud TV3 video!

20:47

Martinson: Merimetsa nakkuskeskus on amortiseerunud

20:44

Avalikud koosolekud Tallinna linnas ja Harjumaal on keelatud (2)

19:50

Pärnus on alkoholi lausmüügikeeld (2)

19:35

Peterburi peakonsulaadi juures peeti kinni viis „naši“ aktivisti (3)

19:08

Statoil tõstis kütuse hinda

19:02

Paet ei toeta elamislubade tühistamist (55)

18:23

Lugeja fotod: vandaalid süütasid Eesti lipu (13)

18:22

Video: abipolitseinike koolitusele on registreerinud 1700 inimest (1)

18:10

Mässajad tekitasid reedel oosel kahju vähemalt

Iilm Eestis

Täna | 30. aprill
 Öö -3...+2 °C
 Päev 3...8 °C

Homme | 01. mai
 Öö 0...-5 °C
 Päev 3...8 °C

Vaata lähemalt

uuriti juudi terroristide tausta.

Veelgi detailsemate tulemusteni jõuavad hiljuti avaldatud töös Harvardi ülikooli teadlane Efraim Benmelech ja mõttekoja RAND analüütik Claude Berrebi. Nad uurisid 151 palestiinlaste poolt aastail 2000–2005 korraldatud suitsiidirünnakut. Järeldused: 25-aastane suitsiidterrorist tapab keskmiselt viis korda sagedamini kui 18-aastane. Keskmise või kõrgema haridusega terrorist tapab kuus korda sagedamini kui madalama haridusega ründaja. Benmelech ja Berrebi väidavad lausa, et mida keerulisem ja potentsiaalselt ohvriterohkem on rünnak, seda rohkem tahab selles osaleda paremal järjel inimesi. Muidu nad lihtsalt ei viitsi – ei tasu ära.

Kvaliteet on terroristile oluline

Ajakirja Fortune kolumnist Cait Murphy teoretiseerib selle põhjal, et enesetapjate hulgas kehtivad samasugused ratsionaalsed valikud nagu ettevõtjate puhul. On sisendväärtused nagu materjalid ehk lõhkeained, äriplaan ehk rünnakukava ja inimkapital ehk enesetapjad. Mida kõrgem on sisendväärtus, seda edukam väljund ehk rohkem laipu ja purustusi. Kusjuures ka siin muutub kvaliteetse tööjõu küsimus üha olulisemaks. Seesama Benmelechi-Berrebi uurimus toob esile inimkapitali kui olulise kvaliteedinäitaja: kinnikukkunute ehk Iisraeli poolt enne teo toimepanemist tabatute hulgas on madala haridusega isikute suhtarv 50% kõrgem kui edukate enesetapjate puhul.

Veel üks Harvardi professor, Alberto Abadie on pühendanud kogu oma karjääri kuritegevuse ning majandusprotsesside seoste uurimisele. Varem toetas ta ise veendunult traditsioonilist suhtumist (vaesus = terrorism), kuid nüüd on muutnud meelt. “Kõigist sotsiaalsetest teguritest, mida seotakse terrorismiga, on majandusnäitajad kõige ebaolulisemad,” väidab Abadie. Ta on võtnud kokku kõik üaltoodud uuringute tulemused ja veel hulgi neid, mida siin pole mainitud, lisanud kõvasti oma andmeid ja koostanud erivalemi. Abadie järeldab, et kui panna riigid jõukuse-vaesuse ning vabaduste-mittevabaduste skaalale, on terrorismi risk kõrgeim just vahepealse alal. Abadie toob mängu ka geograafilise faktori. Ta arvutab riikide pindalasisid, kaugust merejoonest, kõrgust merepinna, keskmist temperatuuri ja jättes jälle kõrvale keeruka valemi, võime tõlkida tulemuse inimkeelde: mäed ja džunglid.

*Terrorism tähendab tsiviilisikute (mitte sõjaväelaste, poliitikute ega ametnike) vastu suunatud poliitiliste eesmärkidega relvastatud rünnakuid.

Põhja-Iirimaa terrorism

Huvitavat võrdlusmaterjali pakub Iirimaa, meiega sarnase taustaga riik. Richard Rose'i 1968. aastal korraldatud uuring küsis inimestelt: “Kas kõik vahendid on lubatud?” Taustaks oli aeg vahetult enne tormi. 1969. aastal läksid Briti väed sisse ning 1971. aastal algas protestantide ja katoliiklaste vahel tugev vägivaldalaadne.

Rose'i avaldatud tulemused näitasid, et parema sissetulekuga inimeste hulgas leidis vastus “kõik on lubatud” rohkem toetajaid kui vaesemate seas. Tõsi, sellise statistilise keskmise andis tõsiasi, et protestandid olid nii mitu korda agressiivsemad kui ka parema sissetulekuga.

Langus olemas

Kui vaadata protestante ja katoliiklasi eraldi, siis madalama sissetulekuga protestantide seas oli vägivaldaga nõustujaid 53% ja kõrgema sissetuleku puhul 42%. Katoliiklaste vastavad arvud olid 16% ja 13%. Langus pole just suur, kuid on siiski olemas.

Omamoodi veidralt mõjub aga haridusnäitaja sissetoomine. Katoliiklaste hulgas kaasnes hariduse tõusuga terrorismi toetamise järsk vähenemine, 23%-lt 8%-ni (madal-kõrgem).

Protestantide seas aga toetati põhimõtet “kõik on lubatud” ühtlaselt kõrgelt: 50 – 60%.

Chiquita rahastab terroriste

•• Tuntud banaanitootja Chiquita nõustus eelmisel nädalal 300 miljoni kroonise trahviga terroristide rahastamise eest. Firma oli maksnud aastail 1997–2002 umbkaudu 20 miljonit krooni Colombia enesekaitseorganisatsioonile AUC, mis on korraldanud atentaate ja massihukkamise ning mida nii USA kui ka Euroopa Liit peavad terroristlikuks.

•• Chiquita liss küll, et nad maksid terroristidele katuseraha ainult selleks, et tagada kohalike banaanikasvatavate ohutust.

kaheksa miljoni krooni eest (1)

18:10
 Vene duumasaadikud ei soovinud Eesti meediaga kohtuda (23)

17:59
 Vahetagem infot olukorra kohta üle Eesti! (9)

17:55
 FOTOD: protest Eesti Moskva saatkonna juures

17:36
 Inimõiguslased: uurige, kas politsei kasutas liigset jõudu (25)

17:26
 Harju maavanem pikendas alkoholimüügi keeldu (3)

17:24
Venemaa ei kavatsen katkestada diplomaatilisi suhteid Eestiga (10)

17:22
 Laar: Vene riigiduuma delegatsioon meenutab Stalini emissaare (23)

17:11
 Kilevis kaklesid mittingulised korralvuritega pronkssõduri pärast (5)

17:10
 Poksiliit kutsub üles inimesi säilitama enesedistsipliini ja rahu (4)

17:07
 Rimi Tallinna hüpermarketid suletakse tund aega varem

17:06
 Ojuland kutsus üles taastama normaalset pooltevahelist dialoogi (5)

16:59
 If registreeris 44 kahjuavaldust

16:58
 Viru keskus suletakse täna kell 19

16:42
 Tuhanded Savisaare vastased ummistasid veebilehe (31)

16:40
 Rebane: Volbriöö tuleb sel aastal tagasihoidlikum kui tavaliselt (2)

16:22
Pronkssõdur on uues kohas! Lisatud Päevalehe video! (57)

16:22
 Statoil suleb õõeks kõik teenindusjaamad (2)

16:17
 Kovaljov: Eesti sündmused on tekitanud Venemaal sisepingeid (32)

Lisa kommentaar

Kasutajanimi Parool

Registreeri end kasutajaks

Eesti Päevalehel on õigus Teie kirjutatud kommentaari ajalehes avaldada. Kommentaari maksimaalne lubatud pikkus on 3000 tähemärki. Eesti Päevaleht ei vastuta kommentaaride sisu eest.

16:15

Wall Street Journal:
Eesti ja Karu (11)

16:04

Pargivahid asuvad
Tallinnas tööle peale
volbriööd

15:49

Ansip tühistas kohtumise
Gerhard Schröderiga
(52)

15:44

Vitsut ja Savisaar
pöördusid lõpuks
linnarahva poole (59)

15:42

Padar: kurjategijad
maksavad kahju kinni
(11)

15:39

Riik hüvitab vandaalide
poolt Tallinnas ja Jõhvis
tekitatud kahju (1)

15:30

Siim-Valmar Kiislerist
saab abiminister